

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj X.

V saboto 16. oktobra (sredojesna) 1852.

List 83.

Hebrejske melodije.

Po angleškem L. Byron-a, poslovenil Jeriša.

XIII.

Savl.

»Ti, čigar zarot mertve bdi,

Poklič! vun proroka mi!»

»Iz groba, Samvel, dvigni se!

Glej! vešček, kralj, pred tabo je!»

Zmajè se zemlja; on vsred stoji oblaka,

Luč obledi, pred trugo nja bežé.

Stekleno smert' z oči mu stermih zrè;

Je roka vela, suha žila vsaka.

V kosti beloti noge mu bliščé,

Sgerbančene, brezkitne, užasnive;

Brez sape glasi od ustne negibljiwe

Ko jamski vetri, votlo mu doné. —

Savl vidi, i pade, kakor dob, ki trešne

Na mah ga strele plamovdar požrešne.

»Kdo sen mi moj nepokoji?

Kdo je, ki mertve tu budi?

Si ti, o kralj! — Glej, brez kervi

So leti udje, i merzli:

Ták' moji so; i taki bdi

I tvoji jutri, vred z menó:

Pred no bodoči dan bo preč,

Tak bodeš ti — tak sin cveteč.

Ostani zdrav, za dneva le,

Pôj prah bo najin smešal se.

Tam z rodod ležal bodeš vel,

Prodertim od nebrojnih strél;

Od boka meč zabôla bo

Tja roka v serce ti topló:

Brez krone i glave zgibnula

Sin, otec, Savla hiša vsa!»

Kmetijske skušnje.

(Ena skušnja več, da véli krompir ne gnjije rad). Gosp. fajmošter K. Fišer iz Libotica takole piše: „Nekaj veseliga vam moram oznaniti. Te dni pride nek tesaršk mojster iz moje fare k meni in mi med družim pové, da je krompir, ki ga je za sème odločil, pod streho nad svojo stanico shranil, kjer je pa tako zvenel, da se je bal, da bi še nerasel; zavoljo tega je kupil še družiga frišniga krompirja in ga je s svojim zvenjenim vred na ravno tisto njivo vsadil. Njegov domač in pa kupljeni krompir sta lepo kaliti in cvesti začela — ali velik razloček je bil med njima v jeseni; med vélim domačim krompirjem ni bilo ne eniga gnjiliga, kupljeni pa je zlo gnjil. To poterdi, da vélost semenskiga krompirja je dober pomoček zoper gnjilino, kakor je bilo v vašim časniku priporočevano“.

(Piča za kuretino). V časniku kmetijskim iz Bolonje beremo, kako kokoši in sploh kuretino pozimi in o začetku spomladi, kadar druge piče manjka, preživiti. V kakim kotu na dvorišu se skoplje glo-

boka jama, v katero se za čevelj visoko nameče drobne rezance, na to konjskiga gnojja, in na gnoj za 2 ali 3 pavce persti; čez perst naj se dene mešanica iz volovske ali svinske kervi, vinskih droži, enmalo otrobov, ovsa, drobno zrezanih čev, nekterih koscov mesa — vse dobro skupej zmešano, — potem spet nekoliko persti in drobne rezance, na to spet persti in gori imenovane mešanice toliko, da je jama polna; — vse to pa se pokrije z gnojem, da se vse, kar je spodej, sogreje in gnjiti začne. Da pa kuretina tako napravljene jame ne razberska, naj se ternje in kamnje na-njo položi. O 2 ali 3 mescih potem, ko je mešanica gnjiti začela, se zaredi v nji veliko červov, ki več mescov živé in rasejo, da en zarod za drugim sledi. Ti červi so zdrava in tečna piča za kuretino, ki se po nji dobro spita, kokoši ležejo veliko jajic. Pokladajo pa se jim tako, da se včasih kake 2 ali 3 lopate te mešanice iz jame vzdignejo in červi tako kuretini zobati dajo.

(Gnoj pomnožiti in napraviti, da je bolj rodoviten) ni boljšiga pripomočka, kakor vsaki dan že v hlevu ga z gipsam postupati; na gnojnišu pa naj se kup poravná, za 2 pavca dobre persti po njem potrosi, dobro pohodi, z gnojnico pomoči in še enkrat z gipsam potrosi.

Ogled kmetijstva na Angleškim.

(Dalje.)

Zemljišni davki na Angleškim.

Ker smo slišali, da so zemljiša na Angleškim večidel vse v rokah velicih posestnikov, tedaj ljudstvo skoraj nič lastne zemlje nima, akoravno bi je po naravnih pravicah tudi imeti imelo, mora zavoljo tega vsak posestnik davek za uboge odrajtovati, ki znese od vsaciga orala (joha) blizo 2 fl. 40 kr. V tem davku so srenjski stroški za mostove, jetnišnice, policijo itd. zapopadeni.

Drugi veliko višji zemljišni davek je tako imenovana velika cerkvena desetina, ki znese od vsaciga orala 4 fl.

Zraven te velike cerkvene desetine je v več grofijstvih še mala cerkvena desetina, ki znese 1 fl. od orala, v nekterih pa 20 kr.

Ker na Angleškim nimajo gruntniga davka po katasterskim čistim dohodku prerajtaniga, se odrajtuje gruntni davek po tem, za kolikor je zemljiše v najem (štant) dano; od orala se po tem takim plačuje okoli 1 fl. 33 krajc.

Cestni davek ali davek za popravljanje cest je od tistiga časa veliko nižji, od kar so železnice vpeljane, in kakor je svet po mnogih kra-